

людини Ради Європи і Консультативної місії ЄС з реформування сектору безпеки. «Гобто при написанні законопроекту ми спирались не лише на необхідність вирішення нагальних проблем в країні, а й на життєздатність закону і його відповідність найкращим світовим стандартам», – зазначає Олександр Банчук, ще один автор законопроекту, експерт Центру політико-правових реформ та Реанімаційного Пакету Реформ.

«Реформа міліції – мабуть найбільш очікувана реформа в суспільстві. І на неї чекають не рік чи два, а з часу розпаду Радянського Союзу, який залишив нам по собі у спадок міліцію радянського зразка. З того часу ми чули безліч обіцянок, але обмаль реальних кроків до реформи. На жаль, достатньо обіцянок ми почули і вже від теперішніх урядовців. Але прийшов час братись до справи», – підсумував один з авторів проекту, народний депутат України Павло Костенко («Самопоміч»).

Література

1. Від міліції до поліції: правові проблеми, чинники, вектори реформування / В. С. Селюков // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2013. – № 1. – С. 198-206.
2. Glover J. Humanity, a moral history of the twentieth century. – London: Yale University Press, 2014. – 480 p.
3. Реформування поліції в країнах Центральної та Східної Європи. Процес і прогрес / П. Абрахам, Д. Бакрач, А. Бек та ін.; Під. ред. М. Капаріні, О. Мареніна; Передмова О. Ярмиша. – К., 2013. – С. 92-93.

УДК 342.922(043.2)

Юрченко А. О., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Гончарук С. Т., к.ю.н., професор

НАДЗВИЧАЙНІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ РЕЖИМИ

З урахуванням різноманітності управлінських завдань і функцій, що здійснюються органами публічної адміністрації, нормами адміністративного права встановлюються різні способи правового регулювання управлінських відносин, які являють собою не що інше, як адміністративно-правові режими. Специфіка таких правових режимів виявляється в особливостях порядку виникнення змісту прав та обов'язків учасників адміністративно-правових відносин та їх здійснення, особливих засобах їх реалізації, у відповідних санкціях, а також у дії специфічних принципів і правових положень, що поширюються на дану сукупність правових відносин.

Адміністративно-правові режими розглядаються науковцями крізь призму загальних, спеціальних та надзвичайних правових режимів. Їх здебільшого ототожнюють з правовим регулюванням, методом або типом правового регулювання. Незважаючи на відмінності у розумінні поняття

адміністративно-правових режимів, більшість учених одностайні в тому, що їх застосування пов'язано зі специфічними умовами (ситуаціями) в державній діяльності й суспільному житті, чим підкреслюють їх особливий характер.

Адміністративно-правовий режим асоціюється передусім з особливим правовим порядком регулювання однорідних управлінських відносин, що забезпечується відповідними адміністративно-правовими засобами (дозволами, приписами, заборонами, а також можливістю широкого застосування примусових заходів).

Безумовно, той чи інший адміністративно-правовий режим споріднюється з певними формами і методами управлінської діяльності.

Залежно від різних критеріїв адміністративно-правові режими можна класифікувати по-різному. В адміністративно-правовій літературі спеціальні та особливі адміністративно-правові режими здебільшого ототожнюють. Все ж здається доцільним є їх розмежування.

Надзвичайні адміністративно-правові режими є особливим різновидом адміністративно-правових режимів. Це, як правило, ситуативні адміністративно-правові режими, пов'язані з встановленням особливого порядку правового регулювання суспільних відносин з метою нормалізації функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування, забезпечення життєдіяльності суспільства під час надзвичайних ситуацій. Вони запроваджуються в екстремальних ситуаціях для забезпечення громадського порядку та громадської безпеки, усунення загрози життю і здоров'ю громадян та спричинення великих матеріальних збитків, ліквідації негативних наслідків подібних надзвичайних ситуацій, а також з метою забезпечення реалізації інших особливих управлінських завдань. У певні періоди розвитку людства виникають гострі соціальні, техногенні суперечності, суперечності між природою та суспільством тощо. Це зумовлює етнічні й соціальні, політичні та військові конфлікти, стихійні лиха, великомасштабні промислові аварії тощо. Екстремальні ситуації загрожують життю й здоров'ю людей, створюють умови для знищення значних матеріальних і духовних цінностей. Все це може обумовити дестабілізацію та руйнування соціальної системи, а тому потребує негайного проведення неординарних заходів, у тому числі правових, організаційних, економічних, матеріально-технічних та ін. Екстремальні (надзвичайні) ситуації становлять сукупність небезпечних для суспільства чинників, які створюють загрозу життєво важливим інтересам особи, суспільства, держави й потребують для свого врегулювання іншого нормативного впливу, іншої керуючої підсистеми, ніж ті, що діють у звичайних умовах. Правові режими, за допомогою яких відбувається така перебудова юридичного інструментарію, можна визначити як надзвичайні.

До особливих адміністративно-правових режимів можна віднести режими: надзвичайного стану, воєнного стану, зони надзвичайної

екологічної ситуації та ін. [4, с. 105]. Надзвичайний стан - це особливий правовий режим, який може тимчасово вводиться в Україні чи в окремих її місцевостях при виникненні надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру не нижче загальнодержавного рівня.

Надзвичайна екологічна ситуація – це ситуація, при якій на окремій місцевості сталися негативні зміни в навколишньому природному середовищі, що потребують застосування надзвичайних заходів з боку держави.

Воєнний стан - це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності.

Правову основу введення надзвичайних режимів, крім норм Конституції України, становлять Закони України «Про правовий режим надзвичайного стану» від 16 березня 2000 р., «Про зону надзвичайної екологічної ситуації» від 13 липня 2000 р., «Про правовий режим воєнного стану» від 6 квітня 2000 р.

Відповідно до прийнятого в Україні 3 лютого 2015 р. закону «Про військово-цивільні адміністрації» сказано, що такі адміністрації є тимчасовими державними органами, які діють на території Донбасу у складі Антитерористичного центру при СБУ і призначені для забезпечення дії Конституції та законів України, безпеки і нормалізації життєдіяльності населення, правопорядку, участі у протидії диверсійним проявам і терористичним актам та недопущення гуманітарної катастрофи в районі проведення антитерористичної операції. Такі органи забезпечують особливий порядок здійснення органами державної влади і місцевого самоврядування своїх владних повноважень на відповідних територіях до закінчення АТО.

Адміністративно-правова наука, на жаль, ще недостатньо приділяє уваги цьому важливому адміністративно-правовому інституту. Не в кожному підручнику з адміністративного права можна зустріти розділ щодо адміністративно-правових режимів, хоча вони мають насамперед важливе практичне значення і заслуговують окремої уваги.

Література

1. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Адміністративне право України: словник термінів / за ред. Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. – К.: «Ін-Юре», 2014. – 519 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови. – К.: Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.
4. Гончарук С. Т. Адміністративне право України. / С. Т. Гончарук. – К.: «Аван-пост», 2000. – 200 с.
5. Тихомиров Ю. А. Курс административного права и процесса / Ю. А. Тихомиров. – М.: Издание г-на Тихомирова М. Ю., 1998. – 798 с.